

Programación Docente de Clarinete-Pedagogía e Didáctica instrumental

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Pedagogía e Didáctica Instrumental

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	CLARINETE
CARÁCTER	OBRIGATORIA								TIPO DE CLASES	COLECTIVA
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	RICARDO PAZO GARCÍA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	RICARDO PAZO GARCÍA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE							3		Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	ROBERTO C. NOCHE GARCÍA				robertonochec@csmvigo.com				VENRES 12:00-13:00 H	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Bases psicolóxicas da educación musical. O desenvolvemento das capacidades musicais: sensibilización, percepción, memoria e pensamento musical. Principios fundamentais das distintas metodoloxías e correntes pedagóxicas en educación musical. Os/as precursores/as. Métodos activos. Métodos instrumentais. Métodos creativos. Novas perspectivas e paradigmas.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Estar matriculado no curso correspondente. Nivel de inglés B1 que permita a lectura e comprensión de textos referidos aos contidos impartidos.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	ORGANOLOXÍA, HISTORIA DOS INSTRUMENTOS (CLARINETE).
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T8, T15
XERAI	X5, X10, X19, X24, X25, X26
ESPECÍFICAS	E16

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Seleccionar e elaborar materiais de ensino/aprendizaxe en función dos diferentes graos e ciclos e /ou idades das ensinanzas musicais regradas e non regradas.	Todas
Deseñar un proceso de avaliación sistemática das actividades utilizadas nas aulas que contemple aos discentes, docentes, programacións e institucións implicados no proceso de ensino/aprendizaxe.	Todas
Dominar as diversas posibilidades que nos ofrecen as novas tecnoloxías na preparación e impartición dos contidos.	Todas
Argumentar e expresar verbalmente e por escrito os puntos de vista propios sobre as cuestións presentes nos principais textos de carácter pedagóxico referidos ao clarinete.	Todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Selección e elaboración de materiais didácticos	1.1.- Revisión sistemática das principais coleccións de estudos e exercicios dos séculos XVIII, XIX e XX. 1.2.- Análise do contido dos principais textos teórico-pedagóxicos en lingua castelá referidos ao clarinete. 1.3.- Elaboración dun conxunto de recursos materiais axeitados para un curso ou ciclo do Grao Elemental ou Profesional de Música.	3
2. Deseño de unidades didácticas	2.1.- Elaboración dunha Unidade Didáctica destinada a un curso de Grao Elemental da especialidade. 2.2.- Elaboración dunha Unidade Didáctica destinada a un curso de Grao Profesional da especialidade. 2.3.- Elaboración dunha Unidade Didáctica destinada a un curso ou ciclo dunha Escola de Música	4
3. Recursos musicais na WEB	3.1.- Pesca de material musical axeitado para o seu uso nas aulas nos foros especializados, WEBS de partituras gratuítas, YouTube, e recursos similares.	2
4. Desenvolvemento dunha clase práctica	4.1.- Aplicación dos contidos desenvolvidos ao longo do cuadrimestre nunha sesión práctica destinada a un discente da materia de "2º Instrumento" propia das especialidades de Composición/Musicoloxía (dependendo das posibilidades organizativas do Departamento).	2

5. Argumentación e defensa dos puntos de vista propios sobre cuestións pedagóxicas.	5.1.- Recensión sobre algún texto/artigo de carácter pedagóxico en lingua inglesa/francesa/italiana.	4
Actividades de avaliación	6.1.- Entrega e exposición de traballos escritos, así como realización de probas escritas.	2
Total de sesións por cuatrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral: O discente explicará os conceptos fundamentais utilizando material audiovisual (de ser o caso) para a mellor comprensión dos contidos impartidos. Contémplanse como positivas e recomendables as intervencións e posibles debates que se poidan xenerar durante as sesións por parte do alumnado.	10		10
Avaliación e revisión: Sesións adicadas á realización dos posibles exames e probas escritas, así como á súa posterior revisión comentada (segundo a lexislación vixente)	2		2
Exposición de traballos: O traballo escrito realizado no cuatrimestre deberá ser exposto na aula coa axuda de materiais audiovisuais (powerpoint, prezi, keynote, audicións, vídeos, etc.). Posteriormente será confrontado nun debate dentro entre o profesor, o propio discente, e o resto do alumnado.	1		1
Lectura guiada de fontes: Lecturas comentadas polo docente procedentes de diferentes fragmentos, ensaios e artigos vinculados aos contidos da materia.	4		4
Titorías: Se fora necesario orientarase individualmente ao alumno para a realización do seu traballo e resolveranse as súas dúbidas na hora semanal adicada a tal fin. As titorías deben concertarse alomenos cunha semana de antelación.	2		2
Actividades complementarias e masterclass: É recomendable a asistencia a todo tipo de actividades sobre a materia impartida: exposicións, museos, visitas a fábricas de instrumentos e similares. O profesor proporcionará as pautas para a pescuda de fontes, a recollida da información, o esquema das seccións obrigatorias do traballo escrito e o sistema de citas bibliográficas que se debe empregar. A asistencia ás aulas (masterclass) do profesorado invitado polo programa ERASMUS+ ten carácter obrigatorio.		31	31
Traballo persoal: Traballo desenvolvido polo alumnado de xeito autónomo (seguindo as pautas recibidas previamente nas aulas).		40	40
Total de horas por cuatrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Exame escrito	Valoraranse as capacidades de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas na proba escrita, que versará sobre os contidos tratados durante o cuatrimestre.	TODAS	30%
Traballo escrito	Valoraranse as capacidades de claridade conceptual, síntese e desenvolvemento a través da presentación por escrito e posterior exposición pública dun pequeno traballo de investigación, no que o discente debe presentar un tema relacionado coa materia dun xeito orixinal, cun uso axeitado das fontes dispoñibles e evitando o plaxio en todo momento.	TODAS	50%
Ficha de seguimento	Ficha na que se recollerán as incidencias ocorridas durante a actividade ocorrida na aula (asistencia, participación activa, iniciativas persoais ...)	TODAS	20%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame escrito	Valoraranse as capacidades de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas na proba escrita, que versará sobre os contidos tratados durante o cuatrimestre.	TODAS	30%
Traballo escrito	Valoraranse as capacidades de claridade conceptual, síntese e desenvolvemento a través da presentación por escrito e posterior exposición pública dun pequeno traballo de investigación, no que o discente debe presentar un tema relacionado coa materia dun xeito orixinal, cun uso axeitado das fontes dispoñibles e evitando o plaxio en todo momento.	TODAS	50%
Ficha de seguimento	Ficha na que se recollerán as incidencias ocorridas durante a actividade ocorrida na aula (asistencia, participación activa, iniciativas persoais ...)	TODAS	20%

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Valoraranse as capacidades de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas na proba escrita, que versará sobre os contidos tratados durante o cuadrimestre.	TODAS	40%
Traballo escrito	Valoraranse as capacidades de claridade conceptual, síntese e desenvolvemento a través da presentación por escrito e posterior exposición pública dun pequeno traballo de investigación, no que o discente debe presentar un tema relacionado coa materia dun xeito orixinal, cun uso axeitado das fontes dispoñibles e evitando o plaxio en todo momento.	TODAS	60%

EXTRAORDINARIA

Exame escrito	Valoraranse as capacidades de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas na proba escrita, que versará sobre os contidos tratados durante o cuadrimestre.	TODAS	50%
Traballo escrito	Valoraranse as capacidades de claridade conceptual, síntese e desenvolvemento a través da presentación por escrito e posterior exposición pública dun pequeno traballo de investigación, no que o discente debe presentar un tema relacionado coa materia dun xeito orixinal, cun uso axeitado das fontes dispoñibles e evitando o plaxio en todo momento.	TODAS	50%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Brymer, Jack: The Clarinet (London: Kahn & Averill, 1990).
- Chassain, L. (1999). Le Conservatoire et la notion d'école française. En A. Bongrain & A. Poirier (Eds.), Le Conservatoire de Paris, 1795-1995; Deux Cents Ans de Pédagogie (pp. 15-27). Paris: Buchet/Chastel.
- Crocq, J.-N. (1999). La tradition de l'école française de clarinette. En A. Bongrain & A. Poirier (Eds.), Le Conservatoire de Paris, 1795-1995; 200 Ans de Pédagogie (pp. 153-164). Paris: Buchet/Chastel.
- Fernández Cobo, C. J. (2010, junio 18). La metodología europea para clarinete anterior al Método Completo para Clarinete de Antonio Romero: influencias y aportaciones del autor a la misma. Universidad Autónoma de Madrid, Madrid.
- Fernández Vicedo, F. J. (2010, diciembre 17). El clarinete en España: historia y repertorio hasta el siglo XX. Universidad de Granada. Departamento de Historia del Arte y Música, Granada.
- Fessard, J.-M. (2006). L'évolution de la Clarinette. Sampzon: Delatour.
- Garcés, A. (1991). Primer libro del clarinetista. técnica, práctica y estética. Madrid: Mundimúsica.
- Gil Valencia, F. J. (1991). El clarinete: técnica e interpretación. Granada: Anel.
- Guy, L. (2005). The Daniel Bonade Workbook: Bonade's fundamental playing concepts, with illustrations, exercises, and an introduction to the orchestral repertoire. Stony Point, NY: Rivernote Press.
- Hoeprich, E. (2008). The Clarinet. New Haven: Yale University Press.
- Lawson, C. (Ed.). (1995). The Cambridge Companion to the Clarinet. Cambridge [New York]: Cambridge University Press.
- Lehmann, A. (2007). Psychology for Musicians Understanding and Acquiring the Skills. Oxford - New York: Oxford University Press.
- Lescat, P., & Saint-Arroman, J. (2000). Clarinette: Méthodes et Traités, Dictionnaires. Courlay, France: Fuzeau.
- Lozano Rodríguez, J. (2007, marzo 21). Bases psicológicas y diseño curricular para el grado elemental de música. Universitat de València, Valencia.
- McGill, D. (2007). Sound in Motion: a Performer's Guide to Greater Musical Expression. Bloomington: Indiana University Press.
- Meloni, F. (2000). Il clarinetto. [Varese]: Zecchini.
- Pastor García, V. (2010). Clarinete: acústica, historia y práctica. Valencia: Rivera Editores.
- Pino, D. (1998). The Clarinet and Clarinet Playing. Mineola N.Y.: Dover Publications.
- Stein, K. (1999). El arte de tocar el clarinete. [S.l.]: Van Nuys, CA: Summy-Birchard Music ; Alfred Pub.
- Vercher, J. (1983). El clarinete. Valencia: Gráficas Hnos. Aparisi.
- Weston, P. (1971). Clarinet Virtuosi of the Past. Corby Northants: Fentone Music Ltd.
- Weston, P. (1989). Clarinet Virtuosi of Today. Baldock: Egon.
- Weston, P. (2002a). More Clarinet Virtuosi of the Past. [York England]: Emerson Edition Ltd.
- Weston, P. (2002b). Yesterday's Clarinetists: a Sequel. York Eng.: Emerson Edition Ltd.

